

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio tertia. vtrum hi defectus fuerint necessarij, vel voluntarij Christo
Domino

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Obiectio.

Dices, imo per se decessisse, & ad quandam reuerentiam Deo debitam pertinuisse, ne pulchritudinem afficeret, quia quamvis neque oportuerit illum esse deformem, tamē virum religiosum, & Evangelij prædicatorem nec pulchritudo decebat, sed quædam mediocris, grauiusque venustas. Respondetur. Naturalis & virilis pulchritudo cum summa virtute, & modestia coniuncta, maxime decet, & ornat quemcunque sanctum virum, & incitat ad reuerentiam, & dilectionem; præsertim quando propter labores, & afflictiones corporis ita est moderata, vt per se ostēdat, solum ab ipsa naturali compositione, & formatione perfecta proficisci, non ex humana curiositate, seu affectatione.

Responsio.

Dico secundo, non assumpsisse Christum omnes perfectiones naturales, commodas corpori humano, quæ in actione aliqua, vel passione, seu in actuali dispositione consistunt: sed potius defectus contrarios, cuiusmodi sunt fames, sitis, defatigatio corporis, & similes. Hæc conclusio hoc sensu explicata, est certa secundum fidem, & probatur satis ex testimoniis Scripturæ citatis sectione præcedenti. Et ratio est, quia D. Thom. est vsus, quia hi defectus sunt pœnæ accommodatæ ad satisfaciendum pro nobis, & præbenda exempla virtutis. Solum superest explicandum, quos ex his defectibus assumpsit: constat enim non assumpsisse omnes possibiles humano corpori, quia neque oportuit, neque conuenienter fieri potuit. In quo breuiter dicendum est primo, suscepisse passiones illas, quæ intrinsece oriuntur ex corpore mortali, & toti naturæ communes sunt: pertinebat enim hoc ad veritatem corporis mortalis, & ad fidem eius comprobendam. Suscepit deinde aliquas passiones, vel defectus ab extrinseca causa naturali, vel violenta provenientes, sic enim interdum passus est frigus vel calorem, flagellam, & crucem. Regula autem, seu mensura harum passionum fuit æterna Dei sapientia, qua definitum fuit, quid in hoc genere expediret suscipere. Vnde tandem dicitur, non accepisse quosdam defectus, qui vel indecentiam aliquam continent, vel communes non sunt toti naturæ, sed ex aliqua speciali imperfectione oriuntur, vt hic D. Thomas, & cum illo omnes Theologi docent.

D. Thom.

Nullū morbum neque agilitatem assumpsit Christus.
D. Thom.
Abulens.
Caietan.
Glossa.
Lira.
Vai. 55.
Hieron.
August.
Basilius.

1 Petr. 2.
dubius.

Ex quo expeditur commune dubium, an in Christo fuerit morbus aliquis vt febris, aut morbus caducus, nō enim defuerunt qui assererent, Christum assumpsisse huiusmodi agilitates, vt in omnibus fratribus assimilaretur. Sed est sententia temeraria, & piarum aurium offensiuā, eo magis, quo agritudo Christo attributa maiore imperfectione, vel indecentiam continuerit. Dicendum ergo est, neque morbum, neque agritudinem assumpsisse, vt sensit Diuus Thomas hic & alij in 3. dist. 15. & 16. & docuit etiam Abul. paradox. 3. cap. 21. Caiet. 2. tom. opuscul. opusculo 13. Glossa, Lyra, & alij expostores Matth. 8. vbi citatur illud Isai. 53. Vere languores nostros ipse tulit, qui exponunt, id est, non in se accepit, sed à nobis abstulit, & depulit: quod multi referunt ad virtutem miraculorum, per quam morbos hominum sanabat, vt videre est in D. Hieronym. super Isai. & August. tractat. 91. in Ioan. & Basilio in regulis breuioribus in 177. quamuis locus ille Isai. alium etiam literalem sensum habere possit, vt constat ex 1. epist. Petri cap. 2. Iuxta prædictum vero sensum videtur dixisse Athanasius, libro de Incarnat. ante medium, non decessisse, vt is qui ad tollendas infirmitates nostras veniebat, agritudines susceperet: vnde cum, Iudas Christum vocat virum dolorum, & scientem infirmitatem, infirmitatem vocat ipsam passionem & corporis afflictionem, vt omnes Patres exponunt, non aliquem morbum, vel corporis agritudinem. Ratio redditur à Diuo Thoma, quia morbus vel agritudo non oritur nisi vel ex imperfecta corporis formatione, quæ in Christo locum non habuit, vt

Fr. Suarez Tom. 1.

constat, vel ex aliqua immoderatione in cibo & potu, aut ex alia simili causa, quæ quam longissime etiam à Christo abfuit. Dices interdum potest etiam provenire ex causa extrinseca, vt ex inclementia aeris, vel ex influentia cœli. Respondetur, corpus optime temperatum, quale fuit corpus Christi, facile resistere & superare huiusmodi iniuriam, vel intemperiem cœli præsertim quia huiusmodi causæ nimium violentæ facile poterant ab ipso Christo vitari, quod & expediens fuit, cum huiusmodi defectus, nec per se diuinam personam decerent, neque nobis essent necessarij, vel viles.

Obiectio 2a.

Responsio.

Sed dicit aliquis, ergo si Christus non fuisset per vim interfectus, nunquam fuisset mortuus, quod repugnat conditioni corporis mortalis. Sequela vero patet, quia nunquam contraheret morbum, aut agritudinem, ex sententia autem Medicorum, non potest homo senio confici, aut naturaliter mori, nisi in illo aliqua agritudo intercedat. Respondetur, nos tantum fuisse locutos de facto, nam de possibili, si Christus vsque ad senilem, & decrepitam ætatem viueret, fortasse non repugnaret, vt in aliquam agritudinem incidere posset senem, & ad breue tempus, qualem eam Medici describunt accidere in iis, qui naturaliter senio confecti, quasi sponte sua occiderent. Secundo vero dici potest, esse disparē rationem de morte, & agritudine, mors enim habet intrinsecam & sufficientem causam in ipsa naturali compositione, & conseruatione humani corporis, ex qua fit, vt naturalis calor, & humidum radicale paulatim remittantur, & debilitentur, & tandem deficiat: morbus autem vel agritudo non habet sufficiens principium intrinsecum in ipsa natura, si corpus ipsum bene formatum sit, & conuenienter gubernatum. Illa enim remissio vel debilitas, quæ paulatim fit in ipsa naturali virtute, non habet rationem agritudinis, sed naturalis dispositionis, in tali ætate conuenientis humano corpori. Quocirca sententia illa Medicorum, si vera est, iuxta communem vsum vitæ humanæ interpretanda est, per se autem & intrinsece non repugnat corpori humano vsq; ad mortem pervenire per actionem mutuam caloris naturalis, & alimentij, &c. absque propria agritudine intercedente: nam dispositio naturalis, in qua potest humanum corpus conseruari, habet certum terminum saltem extrinsecum, & statim ac illud attingit, deficit, & vnio corporis & animæ dissoluitur. Potest autem remissio naturalis caloris vsque ad illū terminum paulatim pervenire absque agritudine, quia in singulis ætatibus potest corpus illud in conuenienti dispositione conseruari. Nam sicut pueritia conueniens est talis dispositio, sic etiam senectuti, & alijs ætatibus: morbus autem proprie consistit in defectu naturalis & conuenientis dispositionis corpori humano in tali statu vel ætate debite. Poterat autem corpus Christi nunquam carere huiusmodi dispositione, & nihilominus naturaliter mori, vt explicatum est.

Obiectio 2a.

Responsio.

Christum

absque vlla

agritudine

tandem mor-

ueretur, si per

vim non ef-

fici interfectus

fuerit.

SECTIO III.

De defectibus fuerint necessarij, vel voluntarij Christo Domino.

Vbiū hoc solum habet locum proprie loquendo in his defectibus, qui in aliqua actione, vel passione consistit. Et ratio dubij sumi potest ex Damasc. lib. de hæresib. in 84. vbi inter hæreses Iuliani, Damasci & aliorum ponit, quod dicerent has passiones non fuisse in Christo sicut in nobis, quia in nobis necessaria, in Christo autem voluntariæ extiterunt. In contrarium vero est, quia ipse Damasc. lib. 3. de fid. c. 20. dicit has passiones fuisse in Christo voluntarias, imo & supernaturales eas vocat, quia non præueniebant voluntatem: quamuis etiam appelleret illas naturales, quia sunt secundum naturam.

Damasc.

Iulianus.

Damasc.

Yy

Suppo.

Supponendum vero est, sermonem esse de voluntario, prout ab actu voluntatis humanae denominatio hanc sumi potest, nam secundum voluntatem diuinam constat, hos defectus fuisse voluntarios, cum in ipsa assumptione voluntaria corporis passibilis, tum etiam in se ipsis: quia dum Christus patiebatur, hoc ipsum diuina voluntas volebat & efficiebat, loquimur enim de innoxiiis & poenaliibus defectibus, ut erant omnes Christi passionibus. Respectu vero voluntatis humanae, dupliciter potest aliquid dici voluntarium, scilicet, vel ut effectus seu actus, cuius principium est voluntas, vel ut obiectum tantum, quod voluntas ipsa amat, seu acceptat, quamuis illius principium non sit. Denique voluntas humana Christi considerari potest, vel secundum naturales vires suas, vel ut instrumentum Verbi, habens vim ad efficienda opera, quae naturam superant.

Hi defectus
quomodo
Christo ne-
cessarii fue-
runt.

D. Tho.
M. 1. 1.
Alen.

Dico ergo primo, Supposita dispositione naturali, in qua corpus Christi passibile formatum est, & positae etiam aliis naturalibus causis, necessitate quadam naturali patiebatur Christus hos defectus, ut famem, sitim, &c. nec poterat eos per vires naturales humanae voluntatis impedire: & hoc modo dicitur Christus assumpsisse necessitatem subiaccere his defectibus, & eodem sensu dicuntur necessarii. Hic est sensus D. Thomae hic, art. 4. & praeced. quaest. art. 3. in quo consentiunt Theologi in 3. dist. 15. & 16. Martini q. 11. Alexand. Alen. 3. p. q. 17. memb. 1. & hoc sensu videtur Damasc. contrariam sententiam ut haereticam damnare: videntur enim illi haeretici dixisse, tale fuisse corpus Christi, taliterque dispositum, ut etiam ab igne sibi applicato non necessario calefieret, etiam icluso miraculo, & ideo dicebant non paruisse naturae legibus. Quae sententia eo haeretica est, quod in re negat, corpus Christi vere fuisse passibile, unde ex contrario principio fidei, sufficienter probatur conclusio. Quae confirmatur, nam corpus Christi vere & naturaliter indiguit cibo & potu: quando ergo haec deerant, famem & sitim naturali necessitate sentiebat. Quare, quod quadraginta diebus fuerit sine cibo, in miraculis eius à Patribus numeratur. Unde etiam confirmatur: nam augmentum, & decrementum, & diuersarum ætatum successio ex naturali necessitate inuenta est in corpore Christi: ergo alteratio ex calore naturali, vel ex alimento, & aliarum similes naturali necessitate fuerunt in ipso: ergo & naturales defectus, qui hinc sequuntur, ut famem, sitim, defatigatio, & denique mors naturaliter esset secuta, nisi per violentiam anticipata fuisset, ut August. docuit lib. 2. de peccatorum meritis, & remiss. c. 29. & D. Tho. in 3. dist. 16. q. 1. art. 2.

August.
D. Thom.
Quomodo
fuerint vo-
luntarii.

Dico secundo: Nihilominus hi defectus fuerunt Christo homini voluntarij: primo per modum obiecti voluntarie acceptati & amati, vel in ipsa met assumptione corporis passibilis, iuxta illud: Corpus autem adaptasti mihi, tunc dixit, ecce vnio, in capite libri scriptum est & me, ut facerem voluntatem tuam, Deus meus voluit, vel in singulis occasionibus, cum se offerebat opportunitas, vel necessitas sustinendi huiusmodi defectus. Secundo, per modum effectus, aliquo modo procedentis ab ipsa met voluntate Christi, vel quia occasiones, & causas huiusmodi defectuum voluntarie assumebat, ut cum ieiunabat, & usque ad defatigationem ambulabat: vel quia saltem ut instrumentum Verbi poterat has passionibus impedire, & nolebat: & hic est sensus Damasceni secundo loco supra citato, & Sophronij in Epistola Synodali, quae refertur VI. Synod. Act. 11. D. Thomae hic, & aliorum. Quae doctrina, & per se satis probata est, & confirmari potest, quia Christus assumpsit hos defectus, ut per eos pro nobis satisfaceret: oportuit ergo, ut essent voluntarij, alias non fuissent ad satisfaciendum idonei.

Sophron.
VI. Synod.
D. Thom.

Et ex his sequitur primo, huiusmodi defectus seu passionibus non fuisse Christo simpliciter coactas,

quia, licet essent contra appetitum naturae, & interdum contra naturalem aliquam displicentiam voluntatis, ut natura est: fuerunt tamen consentanei deliberatae, atque absolutae, & efficaci voluntati, à qua habet actio, ut sit voluntaria simpliciter, quamuis sit inuoluntaria aut violenta secundum quid, ut constat ex 3. Ethic. cap. 1. & 1. 2. q. 6. artic. 6. de quare plura dicemus inferius, quaestione 18. Secundo ex his intelligi & conciliari possunt varia Theologorum dicta: affirmant enim aliqui, Christum Dominum non fuisse ita subiectum necessitati harum affectionum, quin fuerit in eius voluntate positum illas non sentire, etiam si contraria agentia essent sufficienter applicata, quomodo loquitur Abulensis supra. Alij vero omnes contrario modo loquuntur. Sed primum est verum, considerata Christi voluntate, ut Verbi instrumentum est. Secundum vero, consideratis solum naturalibus viribus humanae voluntatis. Deinde dicunt aliqui, passionibus has fuisse Christo voluntarias, solum voluntate concomitanti, ut Bonauent. Almain. & alij loquuntur, quod quidem est verum in aliquibus passionibus, & conderata voluntate Christi, solum iuxta vires naturales: nihilominus tamen, considerata illa voluntate ut instrumento Verbi, omnes defectus possunt dici voluntarij, etiam antecedenter, & multi eorum fuerunt eodem modo voluntarij, etiam respectu voluntatis per vires suas naturales operantis, ut explicatum est.

SECTIO IV.

¶ Vnum assumpsit Christus sui corporalis localem circumscriptionem & mutationem.

Hæc quaestio in superioribus est virtute definita, & ideo fortasse à D. Thoma, & aliis antiquis Scholasticis praetermissa est, quia eo tempore non erat in dubium reuocata: nunc vero propter nouos nostri temporis hereticos necessario disputanda est, breuiter tamen iuxta scholasticum institutum. Dicunt ergo isti haeretici, non assumpsisse Christum Dominum corporis sui circumscriptionem, seu definitionem ad vnum locum, sed ex vi vnionis illi communicatum esse, ut sit vbique, sicut ipsa diuinitas, quamuis non in omnibus locis visibili modo apparuerit. Unde fit, consequenter eos esse dicturos, illud corpus nunquam fuisse vere, & in re ipsa localiter motum: quæquam enim in hoc loco interdum se ostenderit, & in alia occultauerit, nunquam tamen, vel priorem locum reliquit, vel nouum occupauit. Huius erroris primus autor cõfetur fuisse Iacobus Faber Stapulensis super 1. ad Cor. 12. vbi dicit: corpus Christi replere cælum & terram, & idem habet in c. 14. Ioan. Et ab hoc creditur hausisse hunc errorem Lutherus, quem sequutus est Brearius, Kemnitius, & alij huiusmodi, ut refert Præteolus, sub eorum nominibus, Lindanus Dialog. 2. Sanderus lib. 7. de visib. Monarch. hæres. 205. & 655. & Claud. de Sanct. in lib. de Eucharist. repetitione 4. & ex nostris optime, & nuperrime Robertus Bellarminus lib. 3. de Incarnat. cap. 1. Fundamentum horum hæreticorum fuit, quia ex vnione hypostatica consequi necessario putant, ut proprietates vnus naturæ, alteri communicatæ sint, non solum in concreto, respectu personæ, per communicationem idiomatum, sed etiam in abstracto, per realem communicationem proprietatū & naturarum inter se. Sed obseruandum est, hæreticos non eodem modo, neque cõstanter hunc errorem asseruisse: principio enim dixisse videtur, Christi humanitatē ab ipsa incarnatione, & ex vi vnionis habuisse hanc, quam vbiquitatem vocant: postea vero, quia videbatur hoc Scripturis repugnare, dixerunt, hanc vbiquitatem dupliciter haberi posse, primo quasi in radice, vel in actu primo, & hoc modo habuisse illam ab initio incarnationis: quod nihil